

صندوق بیمه محصولات کشاورزی

نگذارید بمیرد

این عکس

که مادر خرج تامین هزینه‌های صندوق بیمه بوده است و تا پیش از این با پشت گرمی از ماده ۳۳ اساسنامه قانونی صندوق بیمه (مصوب سال ۱۳۶۳) مبنی بر اینکه "در صورتی که در هر سال مالی، شدت حوادث، موجب خسارات بیش از موارد پیش‌بینی شده برای عملیات زیر پوشش بیمه گردد و صندوق بیمه قادر به پرداخت غرامت آن نباشد، کسری آن به پیشنهاد مجمع عمومی، پس از تصویب هیات وزیران از محل اعتبار و ردیف بودجه که در اختیار دولت می‌باشد، قابل پرداخت خواهد بود." در زمانی که سطح پوشش بیمه محصولات از میزان مصوب هر سال فراتر می‌رفت یا خسارت از مرز پیش‌بینی شده می‌گذشت با دید حفظ منافع و منابع ملی قدم به جلو بر می‌داشت و از منابع بانک، هزینه نموده و دولت را بدهکار می‌کرد.

۴- از بیمه‌گریزی تا بیمه‌پذیری

از طرفی تلاش و ایثار کارشناسان ذیربط، همکاری صادقانه رسانه‌های گروهی، مصاحبه‌ها، همایش‌ها و سایر برنامه‌های تبلیغاتی موجب رشد روزافزون گرایش کشاورزان از بیمه‌گریزی به بیمه‌پذیری شد. به نحوی که دهه هشتاد، دهه

۲- امروز و بیمه محصولات کشاورزی

حضور پررنگ صندوق بیمه محصولات کشاورزی در بین زارعان، باغداران، دامداران، شیلاتی‌ها و ... آنقدر موثر بود که کمتر از دو دهه، انقلابی در این زمینه به وجود آورد به نحوی که در سال گذشته ۵ میلیون و ۴۰۰ هزار هکتار زراعت ۳۱۵ هزار هکتار باغات، ۱۰ میلیون راس دام و حدود ۳۷۶ میلیون قطعه طیور، نزدیک به ۷ هزار و ۵۰۰ هکتار از مزارع پرورش آبزیان و حدود ۲ میلیون و ۶۰۰ هزار هکتار منابع طبیعی تحت پوشش بیمه قرار گرفت. آمار نسبت‌ها در دو دهه، بسیار اعجاب‌انگیز فرق کرده اما اصلاً مبالغه نیست. ارقام بسیار چشمگیر است یعنی در مواردی مانند زراعت بیمه بیش از ۳۰ درصد کل مملکت را تحت پوشش قرار می‌دهد و مهمتر اینکه در ارتباط با تکلیف دولت در مورد برنامه چهارم توسعه در مورد پوشش بیمه‌ای محصولات کشاورزی برای زراعت به مرز ۹۰ درصد تحقق اهداف کمی برنامه چهارم نزدیک شده یا در مورد آبزیان ۲۷ درصد از برنامه نیز پیشی گرفته است.

۳- جیب "مادر خرج" تهی است

اینک دست و دل همه می‌لرزد، بانک کشاورزی

۱- روزی روزگاری

سالهای دهه شصت و هفتاد، صندوق بیمه محصولات کشاورزی چراغ به دست و در به در به دنبال کشاورزانی بود که حاضر شوند بخشی از محصولات یا مزارع یا دامداری خود را بیمه کنند، تبلیغات، سمینارها و سخنرانی‌ها یکی بعد از دیگری برگزار می‌شد. یارانه‌ها و حمایت‌ها از در و دیوار می‌بارید، دولت‌ها و وزرای بخش و بانک کشاورزی و کارشناسان صندوق همگی در یک خیزش بلند، از زمان، فکر و تجارب خود بهره می‌گرفتند تا هر سال بر تعداد بیمه‌کنندگان محصولات کشاورزی افزوده شود. یادمان نرفته حتی در مواردی که یک کشاورز بر اثر حادثه غیرمترقبه عوامل طبیعی آسیب می‌دید اگر بیمه هم نبود، به نوعی مورد لطف و مرحمت صندوق بیمه یا واحدهای وابسته به بانک کشاورزی قرار می‌گرفت تا دیگران نسبت به مزایای بیمه کردن کشاورزی خود مطلع شوند. نخستین آمارها نشان از آن دارد که در سال زراعی ۶۴-۶۵ سطح بسیار کمی از اراضی، باغات و تعداد دام توسط صندوق بیمه محصولات کشاورزی بیمه شد.

و ...) درخواست اجابت خواسته‌های کشاورزان را می‌کند. اگر چنین شود نخستین ضرر آن به منافع و مصالح ملی وارد می‌شود که تمامی فعالیت‌های فرهنگی و ترویجی و علاقه‌مند کردن مردم به بیمه نمودن محصولات کشاورزی بی‌ثمر و عقیم می‌ماند اینجاست که فرهنگ بیمه محصولات کشاورزی، که یکی از شاخص‌های رشد و توسعه است کم‌رنگ می‌شود.

۹- چاره چیست؟

برای پیشگیری از حاکم شدن فرهنگ بیمه‌گریزی، در گام نخست باید دولت براساس دو مصوبه مؤکد و دستورات کتبی صادره، اقدام به پرداخت تعهدات خود بنماید تا امکان ادامه فعالیت صندوق به مادر خرجی بانک کشاورزی فراهم شود. در غیر این صورت شاید بهترین راهکار این باشد که وزارت جهاد کشاورزی مسوولیت صندوق بیمه و "مادر خرجی" آن را بپذیرد. زیرا توان اجرایی قوی داشته و وزیر جهاد کشاورزی با حضور همیشه در دولت می‌تواند فریاد صندوق را به گوش رییس جمهور برساند.

۱۰- و اما ...

و اما برای مشخص شدن حلقه یا حلقه‌های مفقوده ضروری است کمیته‌های فنی کارآمد انتخاب شوند و عوامل درگیر با توسعه، بیمه محصولات کشاورزی را به دقت بررسی کرده نقاط ضعف و قوت آن را مشخص نمایند و نظرات و راهکار کمیته‌های فنی مبنای عمل قرار گیرد.

بدهکاری‌های دولت افزوده شد و گرچه مقرر شده بود در صورت تایید صورتهای مالی صندوق توسط حسابرِس و بازرِس قانونی صندوق و پس از آن تصویب مجمع عمومی، صورتهای مالی (در چارچوب ماده ۳۳ اساسنامه مصوب مجلس) میزان بدهی هر سال در بودجه سال بعد محاسبه و پرداخت می‌شود اما هرگز این وعده دولت محقق نشد و از سال ۸۰ به صورت تصاعدی و توان در توان از ۲۸ میلیارد طی چهار سال به ۴ هزار و ۴۷۵ میلیون ریال افزایش یافت.

۷- صندوق بیمه، بیمناک فردا

دولت (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی) با دلی آرام به بانک کشاورزی بدهکار می‌شد و هر روز منابع مالی بانک کشاورزی تحلیل می‌رفت و همچنان صندوق بیمه، بیمناک از فردای تعهداتی که به وجود آورده بود تلاش می‌کرد. جالبتر اینکه حتی در مصوبه دولت مورخه چهارم مرداد امسال و براساس دستور کتبی معاون اول وقت مقرر شده بود در صورت تایید حسابرِس و بازرِس قانونی تصویب مجمع عمومی از صندوق ذخیره ارزی تعهدات دولت پرداخت شود اما متاسفانه آن هم عملی نشد. یعنی دولت علی‌رغم

رونق بیمه محصولات کشاورزی نام گرفت و نه تنها تمام بودجه‌های مصوب هزینه شد، بلکه مراجعات کشاورزان باعث ضرر نکردن آنها و بالتبع موجب شکوفایی این صنعت و حفظ ثروت ملی شد. از سال ۸۰ با توجه به خدمات صندوق بیمه، انباشت تعهدات دولت به بانک کشاورزی آغاز شد و تا به امروز هر سال بر مطالبات سنواتی صندوق بیمه بانک کشاورزی از دولت افزوده شد. متاسفانه این انباشت به مرحله‌ای رسید که دیگر بانک کشاورزی هم قادر به ادامه این روند نیست. رقم ۴ هزار و ۴۷۵ میلیارد ریال مطالبات شوخی‌بردار نیست.

۵- حیف فرهنگی که می‌میرد

مادر خرج، دیگر اجازه بیمه کردن محصولات کشاورزی، خارج از مصوبه دولت را نمی‌دهد. در حالی که ترویج فرهنگ بیمه محصولات کشاورزی هر سال صدها هزار نفر را به دفاتر بیمه محصولات کشاورزی می‌کشاند، شدت استقبال موجب واگذاری کارگزاری بیمه به بخش خصوصی شده است. بیمه موجب جلوگیری از متلاشی شدن اقتصاد کشاورزی، اقتصاد خانواده روستایی و حفظ و افزایش ثروت ملی می‌شود و تاثیر قابل توجهی روی سبد تولید و

جدول مطالبات سنواتی صندوق بیمه از دولت از سال ۸۰ لغایت ۸۴
(ارقام به میلیارد ریال)

سال	۱۳۸۰	۱۳۸۱	۱۳۸۲	۱۳۸۳	۱۳۸۴
مبلغ	۲۸	۷۳۷	۱۳۲۹	۲۵۸۰	۴۴۷۵

مصوبه‌های خودش باز هم تعهداتش را پرداخت نمی‌کند.

۸- اگر همین روال ادامه یابد

متاسفانه هر روز خبری از کاهش سطح بیمه نسبت به سال گذشته (در حقیقت انجام تعهدات صندوق بیمه در حد کف مصوب) هستیم، نماینده دولت در بخش کشاورزی (وزیر جهاد کشاورزی) در حالی که اقدام به وصول مطالبات بانک از دولت را نمی‌کند، به صورت موردی (مثلاً در مورد خوزستان

بهبود مسیر تولید دارد. اما عدم توجه دولت به مطالبات بانک و بی‌توجهی به الامان‌های صندوق و بانک کشاورزی موجب بی‌انگیزه شدن کارشناسان و حاکم شدن رکود بر فعالیت شبانه‌روزی پرسنل صندوق شد.

۶- پس چه باید کرد

پس از گرایش و استقبال مردم روستاها و کشاورزان مناطق نسبت به بیمه محصولات کشاورزی در همه زمینه‌ها، هر سال بر تعهدات و